

Mål och budget

2027 med plan för 2028-2030

Mål och budget 2027 med plan för 2028–2030**Innehållsförteckning**

Inledning	3
Politisk ledning	3
Den kommunala koncernen	4
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	5
Budgetprocessen 2026	6
God ekonomisk hushållning och finansiella mål	7
Kommunövergripande strategier och prioriterade mål	7
Medarbetare och kompetensförsörjning.....	11
Planeringsförutsättningar inför budget 2027 med plan 2028–2030	12
Ekonomi och konjunkturutveckling	12
Befolkningsutveckling	12
Befolkningsprognos.....	12
Bostadsförsörjning	13
Lokalförsörjning.....	13
Skatteintäkter och generella bidrag	13
Skattesats.....	14
Begravningsavgift	14
Ekonomiska förutsättningar	14
Nettokostnadsavvikelse	16
Känslighetsanalys för budget 2027	16
Driftramar 2027 med plan 2028–2030.....	17
Förutsättningar för tekniska ramar	17
Tekniska ramar för driftsbudget 2027 med plan 2028–2030	18
Nämndernas prioriteringar	18
Förslag till ramar för driftbudget som inkluderar nämndernas prioriteringsförslag	20
Investeringsramar 2027 med plan 2028–2030.....	22
Förutsättningar för investeringsramar	22
Förslag till investeringsramar 2027 med plan 2028–2030 för skattefinansierade investeringar	23
Förslag till investeringsramar 2027 med plan 2028–2030 för taxefinansierade investeringar	23

Inledning

Budgeten är framtagen för år 2027 med plan för åren 2028–2030. Budgeten handlar om hur kommunen ska möta invånarnas behov av boende, utbildning, arbete och upplevelser. Här beskrivs bland annat hur skattemedlen ska användas, vilka prioriteringar kommunen väljer att göra och vad kommuninvånarna kan förvänta sig av kommunen framöver. Här bestäms övergripande mål, skattesats, nivåer på ramar och hur resurserna ska fördelas. Mål och budget är kommunens huvudsakliga verktyg för planering och styrning av verksamheterna. Den innehåller både drift- och investeringsbudget.

Mål och budget är det styrdokumentet där planen för resursfördelningen mellan nämnderna och inriktningar på verksamheter och investeringar de fyra kommande åren anges.

Nämndernas ekonomiska ramar för åren 2027–2030 beslutas på kommunfullmäktiges möte 15 juni 2026. Då det i september är val till kommunfullmäktige, finns möjlighet för kommunfullmäktiges nya ledamöter att besluta om en tilläggsbudget eller reviderad budget i november.

Politisk ledning

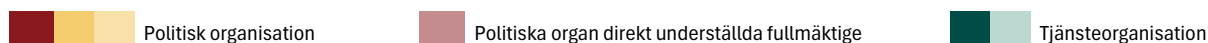
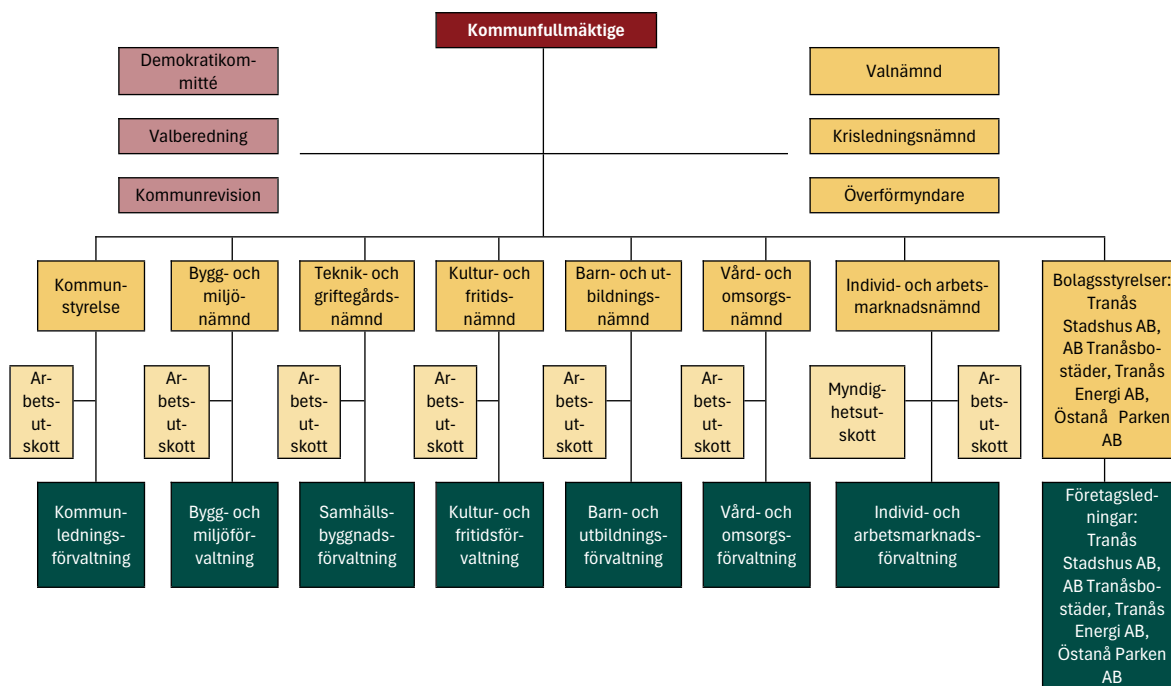
Sedan valet 2022 styrs Tranås kommun av Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna, med stöd av Sverigedemokraterna. Dessa partier har ingått valteknisk samverkan. Detsamma gäller för oppositionspartierna Socialdemokraterna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. I september är det val till kommunfullmäktige för mandatperioden 1/11 2026 – 31/10 2030, vilket kan ändra mandatfördelningen.

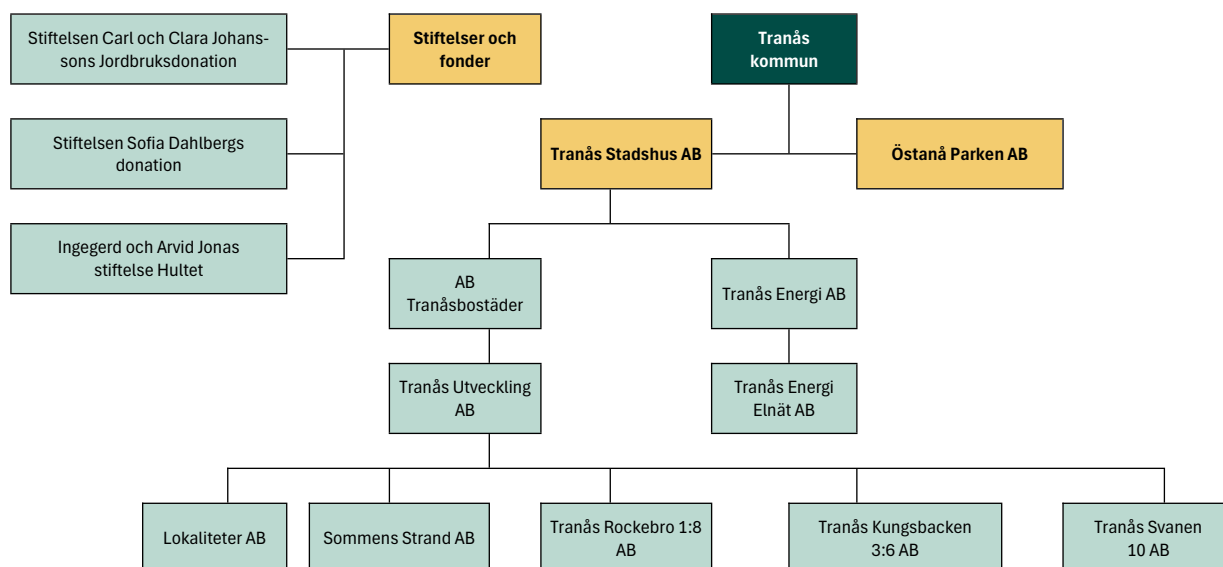
Bilden ovan visar mandatfördelningen i kommunfullmäktige.

Den kommunala koncernen

Under kommunfullmäktige finns sju nämnder. Tranås kommun är ägare till Tranås Stadshus AB där dotterbolagen AB Tranås bostäder och Tranås Energi AB ingår, vilket omnämns som Stadshuskoncernen. Kommunen äger även bolaget Östanå Parken AB. Tranås kommun tillsammans med Stadshuskoncernen och Östanå Parken AB utgör Kommunkoncernen.

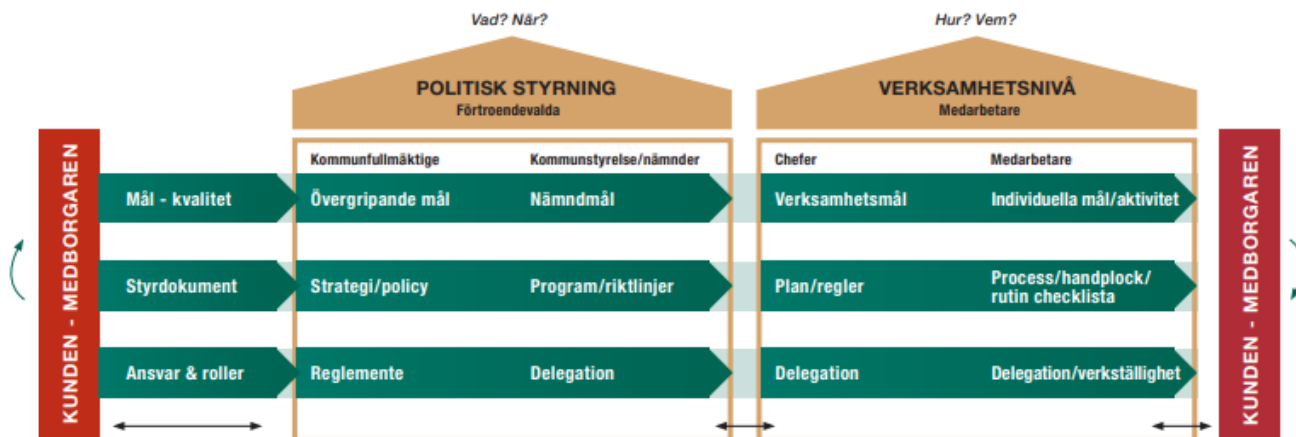
Organisationsschemat nedan visar de bolag Tranås kommun äger samt företag där kommunen har ägarintresse i. Stiftelser och fonder är fristående men kommunen förvaltar dem.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Ledningsmodell

Kommunens utveckling ska bygga på god insyn och hög delaktighet i såväl beslutsprocess som genomförande. Alla relationer såväl mellan politik och verksamhet, som mellan medarbetare och kund ska präglas av dialog och samverkan.

Tranås kommuns ledningsmodell är ett kommunövergripande ramverk för ledning och styrning, som gäller både förtroendevalda och medarbetare. Utgångspunkten är att leverera bästa möjliga kvalitet till kunden, i förhållande till tillgängliga resurser och uppsatta mål.

Syftet med ledningsmodellen är att säkerställa att verksamhet styrs utifrån lagar och krav, politisk inriktning, att fastställda mål uppfylls samt att skattemedel används på bästa tänkbara sätt. Ledningsmodellen i sig är neutral och fungerar över tid, oavsett den politiska majoriteten.

Ekonomisk styrning

Den ekonomiska styrningen utförs genom beslut om budget, ekonomiska mål och uppföljning. Uppföljning sker genom delårsrapport och årsredovisning. De finansiella mål och strategier som ligger till grund för uppföljning och värdering av god ekonomisk hushållning återfinns i kommunens riktlinje för god ekonomisk hushållning.

Budgetprocessen är en antagen riktlinje med syfte att reglera de delar av ekonomihanteringen som innefattar budgetprocessen och dess uppföljning.

En budgetberedning sammanträder årligen där nämnderna redovisar sina respektive prioriteringsunderlag. Dessa innehåller uppdragsbeskrivning och omvärldsanalys samt förslag till prioriteringar.

I fullmäktigebudgeten fastställs budgetanslag för nämnderna som en budgetram. Fullmäktigebudgeten är bindande vad avser såväl nettoanslag som mål och riktlinjer. Enligt Kommunallagen (2017:725) ska kommunfullmäktige fastställa budget för nästkommande år innan november månads utgång. Tranås kommuns budgetbeslut sker i juni.

Efter fullmäktiges budgetbeslut utarbetar varje nämnd sin verksamhetsplan med mål och indikatorer för resultatuppföljning, med utgångspunkt från respektive nämnds reglemente och uppdrag.

Hantering av budget för helägda kommunala bolag regleras i ägardirektiv via avkastningskrav. Ägardialog hålls mellan kommunstyrelsen och bolagen i februari varje år. Kommunfullmäktige tar beslut om ägardirektiv i maj.

Uppföljning

Uppföljning liksom helårsprognos för verksamhet och ekonomi avrapporteras till kommunstyrelsen vid fem tillfällen varje verksamhetsår; efter mars, maj, augusti (delårsrapport), oktober och december (årsbokslut). Vid dessa rapporteringstillfällen ingår även Stadshuskoncernen. Delårsrapporten och årsbokslutet går vidare till kommunfullmäktige. Varje förvaltning och bolag ska dock göra uppföljning månatligen.

Intern kontroll

Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet följa upp sin verksamhet utifrån mål, resultat, kvalitet, personal, ekonomi samt intern kontroll inom sitt område. Risker som har identifierats i verksamheten ska lyftas fram och bedömas enligt en särskild rutin.

Genom uppsiktsplikt har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar och en samordnande roll för intern kontroll inom hela kommunen. Kommunstyrelsen fastställer varje år gemensamma obligatoriska kontrollmoment som gäller för samtliga nämnder. Rapportering av intern kontroll ska ske till kommunstyrelsen senast i mars varje år.

Uppsiktsplikt

Enligt kommunallagen 6 kap §1 ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen ska uppmärksam följa de frågor som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning samt hos fullmäktige göra de framställningar som behövs. Uppsiktsplikten fullföljs bland annat genom, dialog med nämnderna, ekonomisk information till kommunstyrelsen samt särskilda direktiv.

Budgetprocessen 2026

Från 2025 använder Tranås kommun Sveriges kommuners och regioners (SKR) resursfördelningsmodell med prisappar som stöd för beräkning av preliminära budgetramar. Detta innebär att nämndernas preliminära ramar räknas fram utifrån SKR:s resursfördelningsmodell och kallas tekniska ramar. Efter att tekniska ramar informerats om till kommunstyrelsens tar respektive nämnd fram ett underlag som beskriver konsekvenser av tekniska ramar och lyfter fram underlag för prioriteringar. Respektive nämnd tar senast i april 2026, före budgetberedning, beslut om prioriteringsunderlag.

Efter att beslut tagits om prioriteringsunderlag behandlar budgetberedningen förslagen i april och därefter tas politiska budgetförslag fram och presenteras inför beslut i kommunfullmäktige i juni 2026. Den 22 april genomfördes en budgetberedning där respektive nämnd och förvaltning presenterade det beslutade prioriteringsunderlaget.

Nämndernas ekonomiska ramar för åren 2027–2030 beslutas på kommunfullmäktiges möte 15 juni 2026. Respektive nämnd ska därefter ta beslut om verksamhetsplan och budget senast i oktober 2026. I och med att det 2026 är valår, är det möjligt för kommunfullmäktige att ta beslut om en reviderad budget eller tilläggsbudget senast i november 2026. Efter det kan nämnderna behöva ta beslut om reviderad verksamhetsplan utifrån kommunfullmäktiges beslut.

I fullmäktiges budgetbeslut fastställs anslag till nämnderna som en budgetram uttryckt i nettokostnader. Fullmäktigebudgeten utgör en rambudget och är bindande vad avser såväl nettoanslag som mål och riktlinjer. Enligt Kommunallagen ska kommunfullmäktige fastställa budget för nästkommande år innan november månads utgång. Hantering av budget för helägda kommunala bolag regleras i ägardirektiv via avkastningskrav. Ägardialog hålls mellan kommunstyrelsen och bolagen under februari/mars varje år.

God ekonomisk hushållning och finansiella mål

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och längre tidsperspektiv. Det förutsätter ett långsiktigt tänkande. För att säkerställa en långsiktig och hållbar ekonomi krävs det att varje generation står för de kostnader de ger upphov till. I annat fall kommer morgondagens kommuninvånare att få betala, inte bara för den verksamhet de själva konsumerar, utan även för tidigare generationers överkonsumtion. Tranås kommun ska, som ansvarig för medborgarnas skattepengar, sträva efter att dessa används kostnadseffektivt och ändamålsenligt.

För att nå en god och hållbar ekonomisk hushållning har kommunen definierat finansiella nyckeltal och prioriterade mål som utgår från Tranås kommuns vision och hållbarhetsstrategier.

Finansiella mål Tranås kommun

Mål 1: Kommunens soliditet inklusive pensionsskuld som ansvarsförbindelse ska uppgå till minst 20 procent.

Mål 2: Årets resultat ska under en treårsperiod uppgå till minst två procent av skatteintäkter och bidrag.

Mål 3: Vid konflikt mellan verksamhetsmål och ekonomiska resurser gäller att nämndernas och förvaltningarnas nettokostnader sammantaget ryms inom tilldelade budgetramar.

Finansiella mål Tranås kommunkoncern

Mål 1: Kommunens soliditet inklusive pensionsskuld som ansvarsförbindelse ska uppgå till minst 12 procent.

Mål 2: Bolagen inom Stadshuskoncernen ska generera resultat som möjliggör koncernbidrag eller utdelning till moderbolaget Tranås Stadshus AB för att täcka moderbolagets kostnader och utdelning till Tranås kommun.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv tar sikte på kommunens förmåga att driva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Kommunfullmäktige har beslutat om tre hållbarhetsstrategier för Tranås kommun: Inriktning för tillväxt, Strategi för social hållbarhet och Strategi för ekologisk hållbarhet som visar hur Tranås kommun ska ta initiativet till att växa framöver samt hur kommunvisionen ska uppnås. Utifrån dessa strategier har fem prioriterade mål formulerats som beskrivs i nästa avsnitt "Kommunövergripande strategier och mål".

Kommunövergripande strategier och prioriterade mål

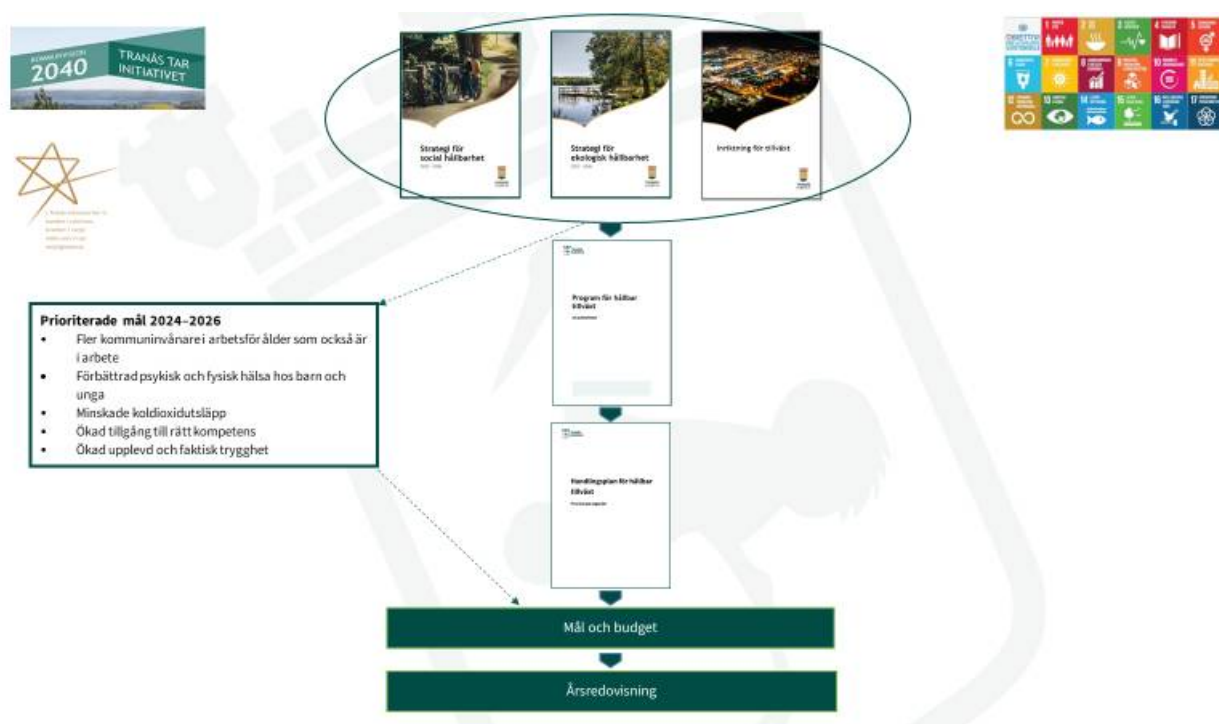
Kommunfullmäktige beslutade 2023 om fem prioriterade mål som är särskilt viktiga för Tranås kommuns utveckling. Dessa mål kopplar till de tre hållbarhetsstrategierna. Indikatorer finns kopplade till respektive mål för att kunna bedöma måluppfyllnad.

Kommunens nämnder och styrelser medverkar till måluppfyllnad av de prioriterade målen genom att i verksamhetsplanen definiera vad verksamheten ska arbeta mot i form av mål, aktiviteter och indikatorer som är anpassade till den egna verksamheten. Tranås kommun möter invånarnas förväntan på kvalitet, service och en verksamhet där ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet genomsyrar det vi gör.

De prioriterade målen beskriver långsiktiga effekter och resultat i vad som ska genomföras. De utgör en grund för nämndernas och bolagens verksamhetsplaner och handlar om att uttrycka hur Tranås kommun möter invånarnas förväntan på kvalitet i kommunens verksamheter. Det vill säga att vi gör rätt saker till rätt kostnad vid rätt tillfälle.

Alla mål hänger ihop

De prioriterade målen kopplar till de globala målen, Agenda 2030. FN antog 2015 17 globala hållbarhetsmål som syftar till att skapa en hållbar utveckling som innebär att dagens behov i samhället tillgodoses utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Agenda 2030 integreras i målstyrningen så att Tranås kommun kan utvecklas och växa på ett hållbart sätt (ekonomiskt, socialt och ekologiskt). De lokala och globala målen hänger ihop och finns som stöd i planering för att säkerställa att rätt saker görs för de som bor och verkar i Tranås kommun, både nu och i framtiden.

Vision 2040 – Tranås tar initiativet

I Tranås kommuns vision 2040 finns mål om att nå minst 25 000 invånare år 2040. I februari 2026 beslutade kommunfullmäktige om en befolkningsvision om 22 000 invånare till år 2050. I och med beslutet kommer Kommunvision 2040 att revideras.

Tranås kommuns hållbarhetsstrategier

Inriktning för tillväxt, Strategi för social hållbarhet och Strategi för ekologisk hållbarhet visar hur Tranås kommun ska ta initiativet till att växa framöver samt hur kommunvisionen ska uppnås.

Inriktning för tillväxt

Befolkningstillväxt är viktig för Tranås kommun av flera skäl. En ökad befolkningstillväxt innebär fler människor i arbetsför ålder som därmed bidrar till kompetensförsörjning och ett ökat skatteunderlag. De prognostiserade befolkningsförändringarna under kommande tio år är en stor utmaning. Antalet barn och unga i Sverige beräknas minska med 200 000 fram till år 2033 samt att antalet personer över 80 år ökar med nästan 40 procent.

Främjande och förebyggande arbete är en förutsättning för att möta den demografiska utmaningen. En välbalanserad demografisk struktur bidrar till ett hållbart samhälle där de olika åldersgrupperna kan stödja varandra på ett effektivt sätt. Det är således av särskild vikt för kommunen att attrahera och behålla befintliga kommuninvånare i arbete samt att öka andelen befintliga kommuninvånare i arbete, och dessutom verka för att skapa en inflyttning av personer i arbetsför ålder som är i arbete.

Tranås kommun har förutsättningar och potential att kunna växa. Kommunens geografiska läge mellan två städer med stark tillväxt samt att det på en radie av 30 kilometer bor fler än 40 000 människor, kommer att bidra till måluppfyllelsen.

Program för hållbar tillväxt

Under 2025 har program för hållbar tillväxt reviderats och en ny version har arbetats fram, vilken beslutades av fullmäktige i februari 2026. Tranås kommuns vision är att vara 22 000 invånare år 2050, med en högre andel invånare i arbetsför ålder som också är i arbete. Programmet, med tillhörande handlingsplan, syftar till att få en gemensam effektiv styrning med fokus på en hållbar tillväxt och därigenom nå Tranås kommuns tillväxtmål samt fullmäktiges fem prioriterade hållbara mål.

Social hållbarhet

Den sociala hållbarhetsdimensionen utgår från alla människors lika värde. Utbildning, arbete, inkomst och kreativitet påverkar invånarnas välmående och är en förutsättning för en växande kommun. Det vi gör idag har betydelse för kommande generationers möjligheter till ett bra liv i Tranås kommun.

Social hållbarhet skapas genom samverkan där vi skapar samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen under hela livet. Ett samhälle med hög tolerans, där människors lika värde står i centrum vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen.

Strategin pekar ut vilken riktning som Tranås kommun ska ta inom social hållbarhet till 2035. Strategin innefattar sex målområden vilka medverkar till att uppnå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 samt de nationella folkhälso-målen;

1. Det tidiga livet
2. Utbildning, arbete & sysselsättning
3. Boende & närmiljö
4. Levnadsvanor
5. Jämställda & jämlika villkor
6. Trygghet, inflytande & delaktighet

Ekologisk hållbarhet

Tranås kommun är en hållbar kommun vilket innebär att miljö och klimatarbetet värderas högt. Strategi för ekologisk hållbarhet anger vilken riktning klimat- och miljöarbetet ska ha till 2035. Fyra fokusområden är utpekade: vår livsmiljö, klimat- och energi, boende och kommunens utveckling, samt avfall och konsumtion.

Kommunens miljö- och klimatarbete utgår från de nationella miljökvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Ekologisk hållbarhet handlar om att vårda naturresurser långsiktigt så att de kan fortsätta försörja mänskligheten och de kommande generationerna med det som behövs. Produktion av varor och tjänster får inte kompromissa med ekosystemens bärformåga, det vill säga naturen måste hinna återskapa uttagna resurser. Därför behöver vi värna den biologiska mångfalden och naturmiljön, bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga och trygga en god hushållning.

Prioriterade mål

Kommunfullmäktige beslutade 2023 om fem prioriterade mål som är särskilt viktiga för Tranås kommuns utveckling kommande år. Målen kopplar till de tre hållbarhetsstrategierna. Alla kommunens verksamheter och bolag ska medverka till att de fem prioriterade målen nås. Indikatorer, vilka framgår nedan, finns kopplade till respektive mål för att kunna bedöma måluppfyllnad. Om behov finns kan indikatorerna komma att bytas ut.

Mål 1: Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete

Indikatorer och önskad utveckling:

Antal kommuninvånare i åldersgruppen 30–50 år, ska öka

Andelen kommuninvånare i åldersgruppen 30–50 år, ska öka

Arbetslösheten hos kommuninvånare i åldersgruppen 30–50 år, ska minska

Arbetslösheten i Tranås kommun ska vara lägre än rikets

Mål 2: Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga

Indikatorer och önskad utveckling:

Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7–20 år, ska öka

Andelen ”Jag kan alltid lita på någon vuxen i skolan när det verkligen gäller” ska öka

Mål 3: Ökad upplevd och faktisk trygghet*Indikatorer och önskad utveckling:*

Antal anmälda våldsbrott ska minska

Andelen medborgare som känner sig trygga utomhus där de bor när det är mörkt ute, ska öka

Andelen invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, ska minska

Mål 4: Minskade koldioxidutsläpp*Indikatorer och önskad utveckling:*

Antal el- och gasfordon i Tranås kommun ska öka

Antal ton växthusgasutsläpp per person i Tranås kommun ska minska

Mål 5: Ökad tillgång till rätt kompetens*Indikatorer och önskad utveckling:*

Andelen invånare med eftergymnasial utbildning ska öka

Utfallet i "Attraktiv arbetsgivarindex" ska öka

Antalet personalavgångar ska minska (exklusive pensionsavgångar)

Kommunens nämnder och styrelser arbete för måluppfyllelse

Kommunens nämnder och styrelser medverkar till måluppfyllelse av de prioriterade målen genom att i verksamhetsplanen definiera vad verksamheten ska arbeta mot i form av mål, aktiviteter och indikatorer som är anpassade till den egna verksamheten.

Medarbetare och kompetensförsörjning

I Tranås kommun är medarbetarna arbetsgivarens största resurs och tillgång för att kunna ge en god service och utveckling till kommuninvånarna. Det är därför viktigt att fortsatt arbeta med kompetensutveckling och en god arbetsmiljö för att verksamheterna ska kunna utvecklas och möta de krav som ställs på förändring, utveckling och specialisering. Det är även viktigt för att behålla den kompetens som redan finns i organisationen. Att vara en attraktiv arbetsgivare och samtidig värna om medarbetarnas välbefinnande och hälsa är viktig för att attrahera nya medarbetare men också för att de som redan arbetar i kommunen ska trivas och vilja arbeta kvar.

Utmaningen med kompetensförsörjning kommer att fortsätta. Det ökade personalbehovet ses fortsatt som en av kommunernas stora utmaningar framöver, vilket också ökar konkurrensen om personalen. Tillgången på personal förväntas inte öka i samma takt och utsträckning som behovet av kommunal service ökar, vilket ställer krav på att arbetsgivaren fortsätter att arbeta med kompetensutveckling och arbetsmiljö för att kunna utveckla verksamheterna och möta de krav som ställs på förändring, utveckling och specialisering. För att säkerställa att medarbetarna förstår sitt uppdrag har Tranås kommun en målsättning om att alla medarbetare ska ha en uppdragsbeskrivning, vilket bidrar till en ökad förståelse för sitt uppdrag och hur var och en bidrar till kommunens övergripande måluppfyllelse.

Nyckeltal nuläge 2026–03	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2025–03 (totalt)
Antal anställda (st)*	1 359	380	1 739	1 680
Andelen heltidsanställda (%) *	75,6	92,6	79,3	79,4
Sjukfrånvaro total (%)**	7,04	4,08	6,32	6,36
Sjukfrånvaro kort (dag 2–14) (%) **	3,25	2,49	3,06	2,79
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar)	1,43	0,44	1,19	1,43

*Per aktuell månad

**För perioden 2026-01-01 till och med aktuell månad

Antalet anställda i kommunen har ökat sedan samma tidpunkt förra året. Det beror främst på att driften av särskilt boendet Råsvägen har tagits över av den kommunala egenregin sedan september 2025. I samband med det övergick i stort sett all personal på Råsvägen till Tranås kommun. Andelen heltidsanställda ligger i nivå med föregående år.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro Tranås kommun	2025–12	2024–12
Total sjukfrånvaro i % av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	5,61%	6,2%
Andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 2–11 dagar	2,27%	2,35%
Andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	2,46%	2,64%
Sjukfrånvaro för kvinnor	6,37%	6,83%
Sjukfrånvaro för män	3,28%	4,21%
Sjukfrånvaro 29 år eller yngre	5,35%	6,17%
Sjukfrånvaro 30 – 49 år	5,86%	7,45%
Sjukfrånvaro 50 – 59 år	5,26%	5,54%
Sjukfrånvaro 60 år eller äldre	5,97%	5,65%

Den totala sjukfrånvaron i Tranås kommun för år 2025 är lägre än vad den har varit på flera år. Sjukfrånvaron är lägre i alla intervaller förutom i åldersgruppen 60 år eller äldre. År 2024 ökade intervallet för 30–49 år, därav är det positivt att se att sjukfrånvaron för den gruppen har gått ner med hela 1,59 procentenheter för 2025 och nu ligger i nivå med samtliga andra åldersintervaller. Under åren med och i direkt anslutning till covid-19 ökande sjukfrånvaron men har därefter minskat och har blivit lägre för varje år. År 2025 är första året som den totala sjukfrånvaron är under 6,0 procent sedan pandemins start 2021. Arbetet med att sänka sjuktalen kommer att fortgå. Det är viktigt att arbeta tidigt och aktivt för att uppmärksamma och komma till rätta med sjukfrånvaro.

Planeringsförutsättningar inför budget 2027 med plan 2028–2030

Ekonomi och konjunkturutveckling

Det osäkra världsläget påverkar åter igen ekonomin. I början av årets spåddes en stark återhämtning av svensk konjunktur men med rådande energikris, som följd av kriget i Mellanöstern och Irans nedstängning av Hormuzsundet, hämmas konjunkturuppgången. SKR skriver att kriget medför svag tillväxt av den svenska exportmarknaden och ”entydigt negativa effekter för världsekonomin”. Ett högre oljepris kan också leda till global inflation, men med låg inflation och låg statsskuld har Sverige ett bra utgångsläge för att möta krisen.

SKR:s prognos från slutet av april visar fortsatt på svensk konjunkturuppgång under 2026, om än lägre än vad som först spåddes, där tillväxttoppen i stället sker under 2027. Antalet arbetade timmar väntas öka vilket gynnar skatteunderlaget. Hushållen förväntas, genom en stark ökning av reala inkomster, driva på konjunkturåterhämtningen. Fortsatt höga försvarsinvesteringar kommer också bidra till BNP-tillväxten framöver via den inhemska produktionen av försvarsmateriel. Regeringskansliet delar bilden, och i sin makroprognos från början av maj revideras BNP-tillväxten ner för 2026 och upp för 2027. Arbetslösheten väntas falla något långsammare än vad som tidigare förväntats.

Befolkningsutveckling

Sedan 2020 har Tranås kommun haft en negativ befolkningstrend. Under förra året minskade befolkningen i Tranås kommun med 49 personer till 18 555 invånare. Minskningen kan härledas till ett negativt födelsenetto samt fler utvandrare än invandrare. Den fortsatta nationella trenden med ett lågt antal födda, som funnits sedan 2022, bedöms av Statistiska centralbyrån (SCB) att hålla i sig ett antal år, så även i Tranås kommun som sedan länge haft ett negativt födelsenetto (fler döda än födda) vilket beror på kommunens åldersstruktur med en hög andel äldre. Detta innebär att en befolkningstillväxt framledes förutsätter ett inflyttningsöverskott (fler flyttar in än flyttar ut). Tranås kommun är inte ensam med negativ befolkningsutveckling. Under 2025 minskade befolkningen i 180 av Sveriges kommuner. Av länets 13 kommuner minskade befolkningen i nio av dem.

Befolkningsutveckling Tranås kommun						
År	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Invånare per 31/12, st	18 906	18 874	18 804	18 755	18 604	18 555
Förändring, st	-100	-29	-70	-49	-151	-49

Tabellen visar kommunens befolkningsutveckling för åren 2020–2025. Källa: SCB

Befolkningsprognos

Tranås kommun har tagit fram en egen befolkningsprognos. Prognosen följer den nationella trenden med minskad befolkning, ökat antal äldre och minskat antal barn till följd av lägre barnafödande. I prognosen tas hänsyn till att nya bostadsområden på sikt förväntas leda till inflyttning.

Befolkningsprognos Tranås kommun						
År	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Invånare per 31/12, st	18 555	18 458	18 371	18 333	18 285	18 270
Förändring, st	-49	-97	-87	-38	-48	-15

Tabellen visar kommunens befolkningsutfall 2025 samt egna prognos för åren 2026–2030.

Tranås kommuns sammansättning av åldersgrupper skiljer sig mot rikets genomsnitt. Nedan tabell visar hur många fler (+) eller färre (-) kommunen har i respektive åldersgrupp jämfört med om kommunens hade haft rikets åldersstruktur år 2027.

Tranås kommuns åldersstruktur i jämförelse med rikets åldersstruktur år 2027								
Åldersgrupp	1–5 år	6–12 år	6 år	7–15 år	16–18 år	65–79 år	80–89 år	90+
Skillnad mot riket, st	-48	-5	+18	-35	-9	+327	+483	+102

Bostadsförsörjning

Bostadsbeståndet i kommunen har de senaste tio åren ökat med ungefär 50 bostäder om året inklusive särskilda boenden. Målsättningen framåt är att det alltid ska finnas 50–100 småhustomter till försäljning. Försäljning av nya småhustomter planeras i Lindelund (Tostås) under 2026, därefter tillkommer småhustomter i Norrabyviken, Junkaremålens strand och Junkaremålens backar. Sedan tidigare finns tomter till försäljning i Norraby, Gripenberg, Linderås och Sommen.

Lokalförsörjning

Till följd av den förändrade demografiska utvecklingen har Tranås kommuns befolkningsprognoser reviderats nedåt. Det minskade antalet födda barn medför ett behov av att se över kommunens verksamhetslokaler för att anpassa organisation och lokalförsörjning till rådande och framtida förutsättningar. Mot denna bakgrund har barn- och utbildningsnämnden beslutat att avveckla Junkaremålens förskola samt att lägga ett antal avdelningar i malpåse inför höstterminen 2026. Om trenden håller i sig bedömer barn- och utbildningsförvaltningen att lokalbehovet inom de kommande åren behöver reduceras ytterligare.

Samtidigt visar prognoserna på en betydande ökning av antalet äldre invånare, särskilt inom åldersgruppen 85 år och äldre. Bedömningen är att det befintliga antalet lägenheter inom särskilt boende är tillräckligt för att möta det prognostiserade behovet, trots ökningen av antalet äldre. Däremot finns det sedan flera år tillbaka behov av ändamålsenliga lokaler för hemtjänstens verksamhet, som i dagsläget är trångbodd. Utredning pågår gällande framtida lokaler för hemtjänsten.

Vidare beräknas utbyggnaden av tillagningsköket vid Råsvägens särskilda boende samt ombyggnaden av tillagningsköket vid Fröafallsskolan färdigställas under 2027. Åtgärderna genomförs i syfte att säkerställa och upprätthålla måltidsverksamheten även under krissituationer.

Skatteintäkter och generella bidrag

SKR:s februariprognos ligger till grund för budget 2027 och plan 2028–2030. I februaris skatteprognos spåddes en stark återhämtning av skatteunderlaget 2026 för att sjunka lite 2027 och framåt. Sedan dess har kriget i Mellanöstern förvärrats och dess effekter på svensk konjunktur beskrivs i stycket ”Ekonomi och konjunkturutveckling”. SKR senaste skatteprognos är från april, där hänsyn tagits till kriget i Mellanöstern. För Tranås kommun innebar aprilskattemålsprognos lägre skatteintäkter och bidrag kommande år än vad som redovisas i tabellen nedan.

Nedan tabell visar en prognos på Tranås kommuns skatteintäkter och generella bidrag kommande år. Kommunens skattesats och antalet kommuninvånare påverkar kommunens utveckling av skatteintäkter, men även den förväntade utvecklingen av antalet arbetade timmar i riket. Skatteintäkter och generella bidrag utgör ungefär 75 procent av kommunens totala intäkter.

Prognos skatteintäkter och generella bidrag Tranås kommun						
År	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Skatteintäkter, mkr	1 003	1 036	1 069	1 108	1 151	1 192
Generella bidrag, mkr	439	454	468	480	494	508
Totalt, mkr	1 442	1 490	1 537	1 589	1 646	1 700

Tabellen visar en prognos på kommunens skatteintäkter och generella bidrag. Intäkterna mellan åren 2026–2030 kommer från SKR:s skatteunderlagsprognos 2026-02-26, baserat på den befolkningsprognos som beskrivs tidigare stycke och nuvarande skattesats (22,01). Begravningsavgiften ingår inte.

Skattesats

Tabellen nedan visar skattesatser för kommunerna i Jönköpings län för åren 2021–2026. Skattesatsen för Tranås kommun 2026 är 22,01 %.

Skattesats	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vaggeryd	21,49	21,49	21,49	21,49	21,49	21,49
Värnamo	21,52	21,52	21,52	21,52	21,52	21,52
Jönköping	21,64	21,64	21,64	21,64	21,64	21,64
Sävsjö	21,92	21,92	21,92	21,92	21,92	21,92
Gislaved	21,99	21,99	21,99	21,99	21,99	21,99
Vetlanda	22,01	22,01	22,01	22,01	22,01	22,01
Tranås	22,01	22,11	22,01	22,01	22,01	22,01
Aneby	22,09	22,09	22,09	22,09	22,09	22,09
Habo	22,17	22,17	22,17	22,17	22,17	22,17
Gnosjö	22,24	22,24	22,24	22,24	22,24	22,24
Eksjö	22,26	22,26	22,26	22,26	22,26	22,26
Mullsjö	22,34	22,34	22,34	22,34	22,34	22,34
Nässjö	22,54	22,34	22,54	22,54	22,54	22,54

Begravningsavgift

Begravningsavgiften för Tranås kommun är 0,285 procent år 2026. Tabellen nedan visar begravningsavgiften sedan år 2021.

Begravningsavgift	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stockholm	0,065	0,065	0,065	0,065	0,07	0,07
Svenska kyrkan	0,253	0,261	0,258	0,277	0,293	0,292
Tranås	0,24	0,14	0,25	0,26	0,275	0,285

Ekonomiska förutsättningar

Bokslut 2025

Tranås kommuns resultat år 2025 var ett överskott om 22,6 mkr, vilket var 5,6 mkr bättre än det budgeterade resultatet på 17 mkr. Resultatet innebar ett utfall på 1,6 procent av skatteintäkter och generella bidrag. Totalt hade nämnderna en positiv budgetavvikelse om 19,7 mkr. Finansverksamheten hade en negativ budgetavvikelse om 14,3 mkr, vilket främst berodde på lägre skatteintäkter och högre pensionskostnader än budgeterat.

Kommunkoncernen redovisade en vinst efter koncernelimineringar på 6,1 mkr. Av de kommunala bolagen hade Tranås Energi AB ett svagt ekonomiskt år som i huvudsak orsakades av ett sämre resultat än beräknat från elproduktionen i kraftvärmeverket.

Investeringsvolymen i kommunkoncernen blev 363 mkr varav kommunala bolagen AB Tranåsbostäder och Tranås Energi AB stod för 201 mkr. I fastighetsbolaget färdigställdes Granelundsskolan under 2025.

Resultatmål

I praxis finns en tumregel om att ett överskott på två procent av skatteintäkter och generella bidrag är tillräckligt för att behålla förmågan att leverera service till sina kommuninvånare. Tvåprocentsmålet grundar sig på att ett överskott på två procent är tillräckligt för att kunna finansiera samtliga investeringar med skatteintäkter och generella bidrag, utan att öka skuldsättningsgraden. Denna regel tillämpas i många enskilda kommuner. Givet olika nivåer på soliditet och investeringar är tvåprocentsmålet inte relevant i alla kommuner, utan beror på hur det ser ut i varje kommun. Därmed kan det finnas anledning att antingen ha ett högre eller lägre resultatmål än så. Över tid är tvåprocentsmålet hållbart för Tranås kommun.

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Måttet visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med egna medel. Tranås kommun har under flera år redovisat positiva resultat och har därmed god soliditet. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas.

Pensionskostnader

Förutsatt att inflationen ligger på en lägre och stabilare nivå, väntas även en stabilare nivå av kommunens pensionskostnader kommande år. Minskningen till 2027 och ökningen till 2029 är effekter av den förändrade livsmedelsmomsen. När livsmedelsmomsen sänks förväntas inflationen sjunka, för att öka när livsmedelsmomsen återgår till sin vanliga momssats igen.

Pensionskostnader inkl. löneskatt, prognos Tranås kommun						
År	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Pensionskostnader, mkr	109	103	95	103	111	111

Tabellen visar kommunens utveckling av pensionskostnader inklusive löneskatt enligt KPA:s prognos från december 2025.

Pris- och löneutveckling

Under 2025 stabiliserades inflationen runt Riksbankens mål om två procent. År 2026 har börjat med sjunkande inflation. Per sista april var den underliggande inflationen (KPIF) i Sverige 0,8 procent, vilket var ett lägre utfall än väntat. Sänkningen av moms på livsmedel har bidragit till en lägre inflationstakt i april. Riksbanken och Konjunkturinstitutet spår att inflationen kommer ligga under två procent 2026 och 2027. År 2028, när momsen på livsmedel återgår till 12 procent igen, väntas inflationen öka.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) tas fram av SKR vid varje ny skatteunderlagsprognos och används som underlag för att beräkna kostnadsutvecklingen för löner och priser kommande år, dvs en vägledning för kommuner i budgetarbetet. Nedan följer SKR:s prisindex från april i år.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2025	2026	2027	2028	2029
Arbetskraftskostnader *	3,3	3,4	3,4	3,5	3,5
Övrig förbrukning	2,5	2,8	2,6	2,5	2,6
Prisförändring % (sammanslaget) **	3,1	3,2	3,1	3,2	3,2

*Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter

**I det sammanslagna värdet viktas förändringen av arbetskraftskostnader högre än förändringen av övrig förbrukning då personalkostnader utgör en högre andel av kommunernas kostnader.

Räntekostnader

Vid ingången av året låg styrräntan på 1,75 procent och är hittills oförändrad under 2026. Riksbankens prognos, från maj, är att styrräntan också kommer vara oförändrad en tid framöver, men påtalar att kriget i Mellanöstern gör prognosen osäker. Om kriget får betydligt större effekter på den globala ekonomin, än som var fallet i början av maj, och leder till en bredare och varaktig inflationsuppgång, skulle Riksbanken behöva höja styrräntan. SKR:s prognos är att styrräntan höjs till 2,0 procent under 2027 och till 2,25 procent under 2028.

Placerade medel

Tranås kommun har placerade medel, per 2025-12-31 327 mkr, som enkelt kan omvandlas till likvida medel. Beloppet är placerat i räntefonder och överföring till transaktionskonto tar ett par dagar. Under 2025 sattes 200 mkr av i nya placeringar. I Stadshuskoncernen finns inga placeringar.

Resultatreserv

Från räkenskapsåret 2024 finns möjlighet att reservera medel i resultatreserv. Fullmäktige beslutade i oktober 2024 att Tranås kommun ska ha en resultatreserv. Möjlighet till avsättning finns vid resultat på minst en procent av skatteintäkter och generella bidrag. Resultatreserven får uppgå till max fem procent av skatteintäkter och generella bidrag. Om medel ur resultatreserven disponeras ska det i årsredovisningens förvaltningsberättelse framgå till vad och varför medel har disponerats. År 2025 reserverades 8,1 mkr i resultatreserven, vilket är den summa som totalt finns reserverad.

Resultatutjämningsreserv

År 2023 var sista året som medel i resultatutjämningsreserven kunde reserveras, då resultatutjämningsreserven från 2024 i lagstiftningen ersatts med en resultatreserv. Kommunen har totalt 27,6 mkr reserverade som kan nyttjas till utgången av år 2033.

Balanskravsresultat

Reglerna för det så kallade balanskravet anger hur ekonomiska underskott ska beräknas och regleras. Enligt kommunallagen krävs att kommunernas ekonomi ska vara i balans, det vill säga att årets intäkter ska täcka kostnaderna för året, det så kallade balanskravet. Bakom balanskravet ligger den grundläggande idén om att varje generation ska bära de kostnader för service som den generationen beslutar om och konsumerar. Ett underskott enligt balanskravsutredningen ska återställas inom två år.

Balanskravet kan ses som en absolut mininivå, att balanskravet är uppfyllt innebär inte att kravet på god ekonomisk hushållning är uppfyllt.

Belopp i mkr	Utfall 2025	Prognos 2026*	Budget 2027**	Plan 2028**	Plan 2029**	Plan 2030**
Årets resultat	22,6	8,2	30,7	31,7	32,9	34,0
-Samtliga realisationsvinster	-7,5	-7,0	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5
+Samtliga realisationsförluster	1,0					
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	4,5	1,2	23,2	24,2	25,4	26,5
-Reservering av medel till RER	-8,1	-	-15,3	-15,8	-16,4	-17,0
+Disponering av medel från RER/RUR						
Balanskravsresultat	8,0	1,4	7,9	8,4	9,0	9,5

*Helårsprognos efter mars

**Beräknat enligt resultatnivå på två procent av skatteintäkter och generella bidrag

Nettokostnadsavvikelse

Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med referenskostnaden (statistiskt förväntad kostnad utifrån Tranås kommuns demografi och förutsättningar). Avvikelse över noll indikerar högt kostnadsläge på grund av till exempel hög ambitionsnivå exempelvis till följd av politiska satsningar och/eller låg effektivitet. Bilden nedan visar nettokostnadsavvikelsen i miljoner kronor. Tabellen nedan visar nettokostnadsavvikelsen för olika verksamheter i Tranås kommun.

Nettokostnadsavvikelse Tranås kommun					
År	2020	2021	2022	2023	2024
Förskola inkl. öppen förskola, mkr	11	12	2	-3	5
Fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, mkr	-5	-8	-7	-8	-8
Grundskola F-9, mkr	9	7	15	14	19
Gymnasieskola, mkr	-1	0	0	6	10
Individ- och familjeomsorg, mkr	40	41	50	40	47
Äldreomsorg, mkr	-19	-11	-19	-15	-12
LSS, mkr	-7	-10	5	0	7

Källa: Kolada

Känslighetsanalys för budget 2027

- En förändring av personalkostnaderna med 0,5 procent motsvarar ca 5,5 mkr.
- En förändring med 10 heltidstjänster motsvarar ca 6 mkr (baserat på medellön).
- Ett effektiviseringskrav på en procent motsvarar ca 14 mkr.
- En förändring av befolkningen med en kommuninvånare år 2027 motsvarar 83 150 kr.
- En höjning av skatten med 1 krona per 100 intjänade kronor (motsvarar en höjning av skattesatsen från 22,01 till 23,01) innebär en ökad intäkt till kommunen på 48 mkr.

Driftramar 2027 med plan 2028–2030

Förutsättningar för tekniska ramar

Drift- och investeringsramar för budget 2027 med plan för 2028–2030 baseras på förutsättningarna nedan:

- För nämndernas tekniska budgetramar 2027–2030 är det Sveriges kommuner och regioners (SKR) skatteprognos från 2026-02-26 som ligger till grund för skatteintäkter och generella bidrag.
- De verksamheter med en teknisk ram som utgår från föregående års budget ("budget på budget"), kompenseras för kapitaltjänst.
- För de verksamheter med en teknisk ram som utgår från föregående års budget ("budget på budget") har de prioriteringar som beslutades i budget 2026 med plan för 2027–2029 inkluderats i de tekniska ramarna.
- För verksamheter med en negativ nettokostnadsavvikelse har en justering gjorts av prislapparna för att motsvara den nivå som var 2024. Detta innebär en lägre teknisk ram om 8 mkr (avseende fritidshem) för barn- och utbildningsnämnden och 12 mkr (avseende äldreomsorg) lägre ram för vård- och omsorgsnämnden.
- Valnämndens ram utökas med 500 tkr de år det är val.
- Preliminär skattesats är oförändrad, 22,01 procent per skattekrona, för respektive år.
- Tranås Stadshus AB ska enligt ägardirektiv ge utdelning respektive år om 10 mkr. För 2027–2030 är det beräknat att likvida medel följer med utdelningen.
- I finansverksamhetens budget har en post om 5 mkr inkluderats för att klara att hantera eventuella oförutsedda kostnader, exempelvis för exploateringsverksamheten eller för svängningar i skatte- och pensionsprognoser.
- Tranås kommun har ett finansiellt mål om ett resultat under en treårsperiod på minst två procent av skatteintäkter och generella bidrag. De tekniska ramarna och det initiala prioriteringsutrymmet utgår från ett resultat om två procent av skatter och bidrag respektive år.

Finansiella förutsättningar tekniska ramar	2027	2028	2029	2030
Årets resultat i procent av skatter och bidrag (%)	2,0	2,0	2,0	2,0

- Skattefinansierade investeringar ska självfinansieras (ej finansieras via lån), vilket även är utgångsläget för investeringar som avser exploatering.
- Prislapparna (förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola och äldreomsorg) tar hänsyn till antalet invånare i åldersgruppen för respektive verksamhet.
- Intäktslappar (LSS, IFO, vuxenutbildning inkl. SFI).
- Driftsramarna har respektive år räknats upp med index enligt SKR:s PKV (prisindex för kommunal verksamhet) samt KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) enligt tabellen nedan.
- För PO-påslag (personalomkostnader) har en egen beräkning gjorts för respektive år, baserad på KPA:s pensionsprognos från december 2025, vilket anges i tabellen nedan.

Beräkningsförutsättningar tekniska ramar	2027	2028	2029	2030
Lönepris PKV	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
Inflation PKV (KPIF)	1,80%	2,70%	2,00%	2,00%
Sammanslagen uppräknings av pris och lön	3,3%	3,7%	3,3%	3,3%
PO-påslag	40,10%	40,75%	41,00%	41,00%
Internränta	2,75%	2,75%	2,75%	2,75%

- De tekniska ramarna baseras på den befolkningsprognos som beställs från Jönköpings kommun och levereras i mars 2026. Justering har därefter gjorts för färdigställda bostadsområden i Tranås kommun med en beräknad successiv inflyttning.

Mål och budget 2027 med plan för 2028–2030

Befolkningsprognos Tranås kommun						
År	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Budget 2027	18 555	18 458	18 371	18 333	18 285	18 270
Budget 2026	18 539	18 503	18 476	14 469	18 476	18 493
SCB	18 555	18 416	18 342	18 275	18 219	18 166

Tekniska ramar för driftsbudget 2027 med plan 2028–2030

Tekniska driftsramar för 2027 med plan för 2028–2030, exklusive nämndernas prioriteringar, som presenterades på budgetberedningen:

Nämnder (tkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunfullmäktige	2 858	2 952	3 043	3 142
Revision	1 239	1 282	1 321	1 365
Överförmyndare	2 906	3 006	3 099	3 200
Valnämnd	20	21	522	23
Kommunstyrelse inkl. kommunledningsförvaltningen	135 236	140 054	141 334	146 699
Bygg- och miljönämnden	7 439	7 691	7 930	8 179
Teknik- och griftegårdsnämnden	67 695	71 123	75 355	78 409
Kultur- och fritidsnämnden	62 339	64 815	67 729	70 611
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	118 079	121 891	125 582	129 543
Barn- och utbildningsnämnden	531 587	544 016	556 526	568 267
Vård- och omsorgsnämnden	515 666	544 582	571 826	598 590
Summa nettokostnader nämnder	1 445 065	1 501 434	1 554 267	1 608 028
Finansverksamheten	-1 546 154	-1 598 768	-1 659 267	-1 716 968
Resultat före resultatmål	-101 089	-97 334	-105 001	-108 940
Resultatmål 2 %	-30 737	-31 756	-32 914	-33 998
Utrymme för prioriteringar efter resultatmål	-70 351	-65 577	-72 086	-74 942

Ett minustecken framför beräknat resultat innebär ett positivt beräknat resultat.

Nämndernas prioriteringar

I tabellen nedan finns nämndernas prioriteringar samt årets resultat om alla prioriteringar beslutas.

Nämnder (tkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunstyrelse inkl. kommunledningsförvaltningen	9 350	13 850	18 050	16 050
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	15 700	5 200	2 500	2 500
Bygg- och miljönämnden	700	700	700	700
Teknik- och griftegårdsnämnden	0	0	0	0
Kultur- och fritidsnämnden	0	0	0	0
Barn- och utbildningsnämnden	50 000	43 100	43 100	43 100
Vård- och omsorgsnämnden	0	0	0	0
Summa prioriteringar	75 750	62 850	64 350	62 350
Årets resultat inklusive prioriteringar	-25 339	-34 484	-40 651	-46 590
Resultat i procent av skatteintäkter och generella bidrag	1,6%	2,2%	2,5%	2,7%

Ett minustecken framför beräknat resultat innebär ett positivt beräknat resultat.

Sammanfattning av nämndernas prioriteringar:

Kommunstyrelsen

- Kriskök (Fröafallsskolan och Råsvägen) - Utökad ram för kriskök avseende ökad hyra efter utbyggnad av tillagningsköket på Råsvägens särskilda boende och ombyggnationen av tillagningsköket på Fröafallsskolan. Syftet är att säkerställa den samhällsviktiga måltidsverksamheten under krissituationer. Kommunfullmäktige beslutade 2024-11-11 § 190 att godkänna investering i utbyggnad av tillagningskök på Råsvägens särskilda boende samt ombyggnad av tillagningskök på Fröafallsskolan.
- Omfördelning av kostnad för vakant lokal, Junkaremålens förskola, ingår i prioriteringsförslaget.

Mål och budget 2027 med plan för 2028–2030

Mål och budget 2027 med plan för 2028–2030

- Medlemsavgift Höglandsförbundet – I prioriteringen ingår den årliga medlemsavgift som Tranås kommun kommer att få betala till Höglandsförbundet från 2027 och framåt.
- Initiala driftskostnader kopplat till inträde i Höglandsförbundet - I samband med inträdet i Höglandsförbundet och vid eventuellt beslut om att ingå i Höglandets IT är bedömningen att det initialt kan uppstå i nuläget oförutsedda kostnader för bland annat systemintegrationer under en period. Medel föreslås avsättas för att ta höjd för oförutsedda kostnader.
- Närvaroprojektet blir permanent - Till närvaroprojektet ”Riktade insatser med fokus på skolnärvaro” har 3,5 mkr avsatts årligen fram till år 2028 enligt tidigare budgetbeslut i kommunfullmäktige. Projektets utfall och resultat har varit positivt och projektet föreslås att bli permanent.
- Sommargata - Från 2026 planeras för en sommarbatal i Tranås som under 2026 hanteras inom kommunstyrelsens budget. För att möjliggöra en permanent satsning på sommarstaden Tranås föreslås att 1 mkr prioriteras till detta ändamål årligen. Satsningen är en del i att göra Tranås attraktivt och bidra till en händelserik stad sommartid.
- Höjd kvalitet på Bredstorps IP - För 2027 och framåt föreslås att inledningsvis 2,5 mkr och därefter 5 mkr årligen prioriteras till att höja kvalitet och utbud gällande anläggningsbeståndet på Bredstorps IP. Satsningen görs av Bredstorpsalliansen och Tranås kommun tillsammans, med Bredstorpsalliansen som drivande kraft. Satsningen förutsätter ett folkhälsoperspektiv, en stark föreningssamverkan, och ett ökat ideellt föreningsansvar för Tranås sociala hållbarhet. Samtidigt stärks Tranås attraktivitet ur ett bo-leva-verka-perspektiv.
- Medlemskap i centrum för kommunstrategiska studier (CKS) 0,25 mkr.

Individ- och arbetsmarknadsnämnden

- Budgetlättnad - Förvaltningens förslag till budgetlättnad är 13,2 mkr för 2027. Budgetlättnaden motsvarande föregående års prioriteringsunderlag minskad med 1,5 mkr och är justerad efter den tekniska ramen. Budgetlättnaden ger ökade möjligheter till ett förebyggande arbete och stabilitet för ungdomar som i sin tur kan motverka exempelvis dyra placeringar.
- Campus Tranås – Utöver ovan budgetlättnad tillkommer den redan tidigare beslutade starten av Campus Tranås på 2,5 mkr.

Bygg- och miljönämnden

- Byte av lokaler - Nämnden lyfter en prioritering avseende byte till mer anpassade lokaler för verksamheten till en årlig kostnad på 0,35 mkr. Nuvarande arbetsmiljö på Storgatan 52 är bristfällig med trångt öppet kontorslandskap, störningar och psykisk belastning för personalen. Arbetsmiljöverket har också pekat på risker kopplade till besökssituationer samt brist på utrymmen för ombyte, dusch och förvaring av arbetskläder, vilket gör att nya lokaler behövs.
- Utökad personalstyrka – Avser utökning av personal inom miljö, baserat på de krav som finns nationellt att arbeta med förorenade områden och att till år 2030 ha inventerat alla sådana områden i kommunen. Tranås kommun har inte kommit i gång med arbetet på grund av resursbrist. Det finns i Tranås cirka 300 områden och arbetet kommer ta mycket resurser i anspråk och kan inte påbörjas utan att extra resurser tillsätts. Även detta utifrån påpekande från Länsstyrelsens tillsyn under hösten 2024 där man i sin rapport ”Nämnden bör åska medel för den resursbrist som redovisas i behovsutredningen” och vidare påtalar dem igen.

Barn- och utbildningsnämnden

- Lokalkostnader förskola - Kostnaderna för förskolelokaler i Tranås är betydligt högre än rikssnittet och låg 2024 cirka 8,1 mkr över genomsnittet. Orsaken är främst satsningar på nya moderna förskolor samt tidigare beslut om att varje förskola ska ha eget tillagningskök, vilket har ökat både lokalytor och hyreskostnader
- Ökad hyreskostnad Junkaremålsskolan F-6 – År 2022 fattades ett politiskt beslut om att bygga nya Junkaremålsskolan F-6, då tidigare lokaler var utdömda. Beslut har tidigare fattats om ett ramtillskott på 15 mkr på årsbasis för att täcka den ökade hyreskostnaden för skolan. Skolan togs i bruk inför höstterminen 2024. Av

Mål och budget 2027 med plan för 2028–2030

den ökade hyreskostnaden på 15 mkr avser 13 mkr grundskola/fritidshem och 2 mkr avser anpassad grundskola.

- Hyreskostnad Granelundsskolan - Barn- och utbildningsförvaltningen gjorde 2021 en lokalutredning som visade på brist på skolplatser och behov av bättre lokaler inom grundskolan i Tranås. Tillfälliga moduler hade använts under flera år men hade begränsade bygglov. För att lösa kapacitetsbristen beslutade kommunfullmäktige 2023 att bygga nya Granelundsskolan, en F–6-skola som togs i bruk höstterminen 2025. Den årliga hyran uppgår till 20,1 mkr.
- Förstärkt budgetram för gymnasiet - Holavedsgymnasiet har högre kostnader per elev än rikssnittet, främst på grund av minskat elevantal och tomma utbildningsplatser. Kommunen betalar också för elever som studerar i andra kommuner eller på fristående skolor. För att behålla ett brett och attraktivt utbildningsutbud behövs ett budgettillskott på 6,9 mkr.
- Regeringsreformer - Flera stora skolreformer väntas beslutas nationellt och kommer sannolikt att leda till ökade kostnader för barn- och utbildningsnämnden. Reformerna gäller bland annat trygghet och studiero, nya läroplaner, bättre stöd i skolan, mer tid för undervisning och ett nytt betygssystem. Kostnaderna väntas främst handla om fortbildning, implementering och behov av fler tjänster inom skola och elevhälsa. Reformernas införande planeras till 2027–2028, men de exakta ekonomiska konsekvenserna är ännu osäkra. Barn- och utbildningsnämnden har inte specificerat något belopp men vill avisera ökade kostnader om ett år finns mer information.

Förslag till ramar för driftbudget som inkluderar nämndernas prioriteringsförslag

Tekniska driftsramar för 2027 med plan för 2028–2030, inklusive nämndernas prioriteringar:

NÄMNDER	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunfullmäktige	2 858	2 952	3 043	3 142
Revision	1 239	1 282	1 321	1 365
Överförmyndare	2 906	3 006	3 099	3 200
Valnämnd	20	21	522	23
Kommunstyrelse inkl. kommunledningsförvaltning	144 586	153 904	159 384	162 749
Bygg- och miljönämnden	8 139	8 391	8 630	8 879
Teknik- och griftegårdsnämnden	67 695	71 123	75 355	78 409
Kultur- och fritidsnämnden	62 339	64 815	67 729	70 611
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	133 779	127 091	128 082	132 043
Barn- och utbildningsnämnden	581 587	587 116	599 626	611 367
Vård- och omsorgsnämnden	515 666	544 582	571 826	598 590
SUMMA NETTOKOSTNADER OVAN	1 520 815	1 564 284	1 618 617	1 670 378
FINANSVERKSAMHETEN	-1 546 154	-1 598 768	-1 659 267	-1 716 968
ÅRETS RESULTAT	-25 339	-34 484	-40 651	-46 590
Resultat i % av skatteintäkter och generella bidrag	1,6%	2,2%	2,5%	2,7%

Investeringsramar 2027 med plan 2028–2030

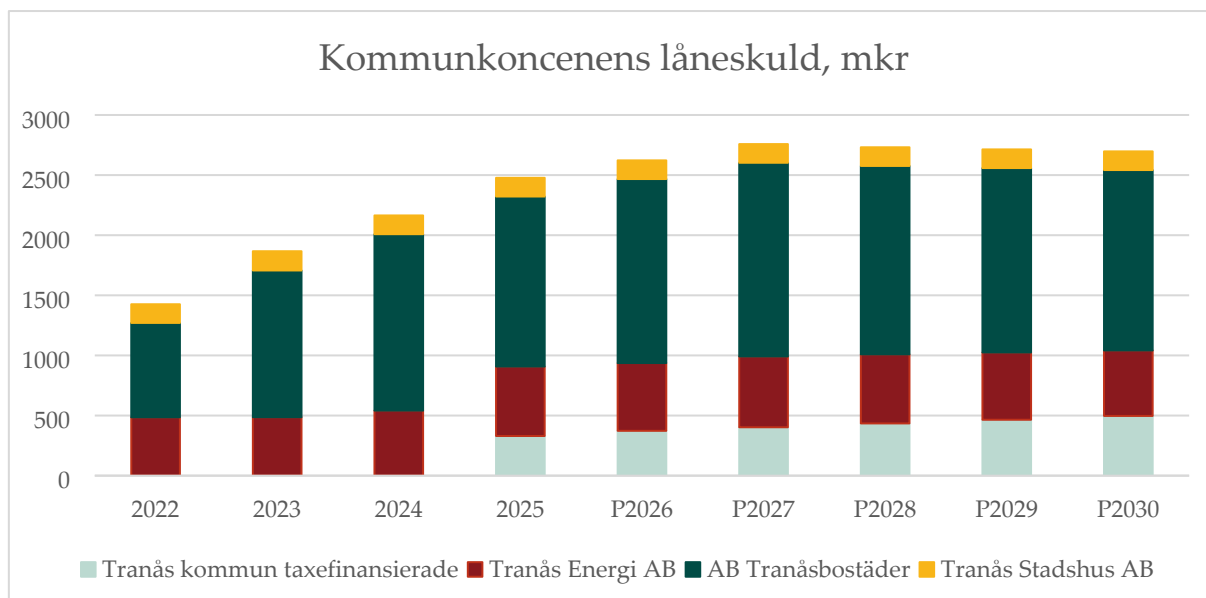
Förutsättningar för investeringsramar

Investeringsbudgeten är uppdelad på skattefinansierade och taxefinansierade investeringar. För de skattefinansierade investeringarna finns investeringar som är företagsamma (exploateringsprojekt), för dessa gäller att dess intäkter minst beräknas täcka projektets kostnad. Vissa projekt är långsiktiga och intäkten kommer sannolikt inte alltid att kunna matchas mot kostnaden samma år, men i en långsiktig planering är projekten företagsekonomiskt lönsamma. Beroende av vilken typ av investering som sker får investeringen varierade konsekvenser för driftskostnaderna framöver.

Årets resultat och årets avskrivningar utgör det utrymme som finns för investeringar utan att behöva uppta lån, dvs är egna medel. Om kommunen inte kan finansiera investeringarna med egna medel behöver vissa projekt finansieras genom upplåning. Under 2025 upptog kommunen lån för taxekollektivets investeringar. Vid årets ingång finns totalt 330 mkr i låneskuld, varav 307,5 mkr inom VA-kollektivet och 22,5 mkr inom avfallskollektivet. Investeringar och lån kopplade till de avgiftsfinansierade verksamheterna i kommunen; vatten, avlopp, avfall och griftegård, är lönsamma då de finansieras genom beslutade taxor och avgifter.

Det är ingen självklarhet att varje nämnd behåller samma investeringsram år från år utan det är beroende av vilka projekt som Tranås kommun beslutar sig för att prioritera, därav kan ramar flyttas mellan nämnder innan slutligt budgetbeslut sker i kommunfullmäktige. Totala budgetramar är dock framräknade utifrån kommunens ekonomiska förutsättning att fortsatt ha en god ekonomisk hushållning i förhållande till skatteintäkter och generella bidrag. Kommunens mål är att kommunens skattefinansierade investeringar ska vara självfinansierade, vilket betyder att finansieringen sker av årets resultat samt årets avskrivningar eller av taxor.

Alla verksamhetsfastigheter ligger i koncernbolaget AB Tranås bostäder och därmed alla investeringar som är kopplade till dessa lokaler. I de kommunala bolagen Tranås Stadshus AB och Östanå Parken AB finns inga investeringar. De investeringar som sker i Östanåparken görs av Tranås kommun.

Diagrammet visar utvecklingen av låneskulden inom Tranås kommunkoncern 2022–2025 med prognos till år 2030. Tranås Stadshus låneskuld har minskat med bolagets fordran på SEB.

Kapitaltjänstkostnader (internränta och avskrivning) som uppstår ska rymmas inom kommunens budgetram. Blir investeringarna för höga kommer kapitaltjänstkostnaden ta utrymme ifrån den ordinarie verksamheten. Därav är det mycket viktigt att prioritera vilka investeringar som ska utföras de kommande åren. Arbete med investeringsprövning är en nödvändighet för hela kommunkoncernen.

Mål och budget 2027 med plan för 2028–2030

Snitträntan för kommunkoncernens upplåning under 2025 var 2,67 procent. Beräknad internränta för budgetperioden 2027–2030 är 2,75 procent.

Förslag till investeringsramar 2027 med plan 2028–2030 för skattefinansierade investeringar

I tabellen nedan redovisas nämndernas förslag till investeringsramar för de skattefinansierade investeringarna, per nämnd. I tabellen redovisas investeringar som avser exploatering på egen rad. Exploatering definieras som företagslönsamma investeringar då den avser exploatering av mark som planeras att säljas och resultera i en intäkt för kommunen på sikt.

Förslag till investeringsramar för skattefinansierade investeringar:

Nämnder (tkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunfullmäktige inkl. revision m. fl.	0	0	0	0
Kommunstyrelse inkl. kommunledningsförvaltning	8 700	20 200	8 900	7 900
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	700	700	700	700
Bygg- och miljönämnden	150	150	150	150
Teknik- och griftegårdsnämnden	25 000	30 000	30 000	30 000
Kultur- och fritidsnämnden	3 645	3 645	3 645	3 895
Barn- och utbildningsnämnden	5 725	10 225	10 225	12 500
Vård- och omsorgsnämnden	7 200	5 400	5 400	5 000
Summa investeringar	51 120	70 320	59 020	60 145
Exploatering (företagslönsam investering) *	21 300	49 500	33 800	28 000
Investeringsram skattefinansierade investeringar	72 420	119 820	92 820	88 145

*Investeringar inom kommunstyrelsen

Finansieringsplan skattefinansierade investeringar

Skattekollektivet - finansieringsplan (mkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Investeringar				
Nettoinvesteringar exklusive exploatering	-51,1	-70,3	-59,0	-60,1
Nettoinvesteringar exploatering	-21,3	-49,5	-33,8	-28,0
Summa investeringar	-72,4	-119,8	-92,8	-88,1
Löpande verksamheten				
Årets resultat	25,3	34,5	40,7	46,6
Avskrivningar	38,1	37,2	39,9	44,4
Försäljning av mark och anläggningstillgångar *	10,0	10,0	10,0	10,0
Summa löpande verksamhet	73,4	81,7	90,6	101,0
Finansieringsbehov	1,0	-38,1	-2,2	12,9
Finansiering investeringar				
Övriga tillförda medel **	-1,0	38,1	2,2	-12,9
Nyupptagna lån	0	0	0	0
Självfinansieringsgrad	102%	68%	98%	115%

*Budgeterar inte med vinst/förlust på försäljning av anläggningstillgångar.

**Plus avser finansiering genom egna likvida medel (checkkredit, placeringar). Minus avser att likvida medel ökar.

Enligt finansieringsplanen finns behov av att nyttja placerade medel och/eller checkkrediten åren 2028 och 2029. Vid årets ingång finns placerade medel till ett nominellt värde av 315 mkr. Kommunen har en checkkredit på 250 mkr som fördelas internt inom kommunkoncernen.

Förslag till investeringsramar 2027 med plan 2028–2030 för taxefinansierade investeringar

Teknik- och griftegårdsnämndens förslag till investeringsramar redovisas nedan. De taxefinansierade verksamheternas investeringsramar förutsätter att priserna för taxeverksamheterna är på en nivå som understiger snittpriset i riket med fem procent.

Mål och budget 2027 med plan för 2028–2030

Nämndens förslag som presenteras nedan har justerats för den investering som finns i teknik- och griftegårdsnämndens investeringsförslag kopplat till förvärv av griftegårdsverksamhetens lokaler år 2027.

Förslag till investeringsramar för taxefinansierade investeringar:

Verksamheter (tkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
VA-verksamheten	43 450	49 750	48 550	52 500
Avfallsverksamheten	4 100	300	1 500	500
Griftegårdsverksamheten *	1 950	4 950	4 950	4 950
Investeringsram taxefinansierade investeringar	49 500	55 000	55 000	57 950

*Exklusive investeringar kopplade till nämndens förslag om förvärv av griftegårdsverksamhetens lokaler år 2027.

Finansieringsplan taxefinansierade investeringar

Taxekollektivet - finansieringsplan (mkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Investeringar				
Nettoinvesteringar	-49,5	-55,0	-55,0	-58,0
Summa investeringar	-49,5	-55,0	-55,0	-58,0
Löpande verksamheten				
Årets resultat	0	0	0	0
Avskrivningar	17,7	19,3	20,7	21,7
Amortering av befintliga lån	-9,5	-10,1	-11,0	-11,7
Summa löpande verksamhet	8,2	9,2	9,7	10,0
Finansieringsbehov	-41,3	-45,8	-45,3	-48,0
Finansiering investeringar				
Lån från kund (anslutningsavgifter VA)	2,5	2,5	2,5	2,5
Nyupptagna lån *	38,8	43,3	42,8	45,5
Självfinansieringsgrad	17%	17%	18%	17%

*Plus avser finansiering genom att uppta lån.

Enligt finansieringsplanen kommer kommunen behöva uppta lån för att klara investeringarna i de taxefinansierade verksamheterna, framför allt inom VA-kollektivet. Vid årets ingång finns totalt 330 mkr i låneskuld, varav 307,5 mkr inom VA-kollektivet och 22,5 mkr inom avfallskollektivet. Räntekostnader för upptagna lån finansieras av taxan. Snitträntan under 2025 var 2,65 procent.

**Tillsammans
är vi Tranås** ❤️

www.tranas.se